

Stationsparken 1
7160 Tørring
T: 79755000

Lene Kofoed
D: +4579755628
M: +4551724602
Mail:
Lene.Kofoed
@Hedensted.dk
Sagsnr. 01.05.25-P19-5-25

25.09.2025

Dispensation til gennembrydning af beskyttet dige mellem matr.nr. 4 og 1a Hammergård Hgd., Hammer

Vejdirektoratet har den 19. august 2025 søgt om dispensation til at gennembryde et beskyttet dige (BD.096.439), hvor 4,19 m af diget permanent fjernes og yderligere 1,39 m midlertidigt påvirkes i skellet mellem matr.nr. 1a og 4 Hammergård Hgd., Hammer hhv. beliggende på ejendommen Hammervej 2, 7160 Tørring og på Hammervej 22, 7160 Tørring.

Kommunens afgørelse

Der gives tilladelse efter § 29j, stk. 2, jf. § 29a, stk. 1 i museumsloven.¹

Tilladelsen gives på følgende betingelser:

- Ved reetablering af de 1,39 m midlertidigt påvirket dige skal det tilklappes til en fast og stabil form, f.eks. med bagsiden af en maskinskovl. Overgangen til den bevarede del af diget skal udføres jævnt, dog skal der tages forbehold for, at det reetablerede dige med tiden forventes at synke. Det reetablerede dige skal derfor opbygges ca. 20 % højere end den bevarede del.
- Højden måles fra markoverfladen og grøfter eller forsænkninger medregnes ikke. Diget skal opbygges af råjord eller anden næringsfattig, ugødet jord fra lokalområdet. Markjord må ikke anvendes til jordfyld for at undgå opvækst af trivielle, næringselskende, kulturplanter. Råjorden kan skaffes ved at grave en grøft på den ene side eller begge sider af diget, hvor muldlaget afgraves, råjorden optages og muldlaget kastes tilbage i grøften.
- Digebruddets græs- og urtebevoksning bør etablere sig selv ved naturlig fremvækst. Hvis der er udskridningsrisiko kan digets vegetation fremmes med at udlægge hø/frø fra nærliggende gravhøje eller diger.
- Slots- og Kulturstyrelsen skal kontaktes, når arbejdet er udført med henblik på godkendelse af den reetablerede del af diget.

Ifølge museumslovens §27 stk. 2 gælder følgende: Findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsa-

¹ Bekendtgørelse af museumsloven, LBK nr. 1017 af 07/07/2025.

nerkendte kulturhistoriske museum. Henvendelse til VejleMuseerne tlf. 76813100 eller museerne@vejle.dk.

Ifølge museumslovens §29 o, stk. 3 er det Slots- og Kulturstyrelsen der skal påse, at vilkår i kommunens afgørelser overholdes. Når der er tale om tilladelser til midlertidige gennembrud skal Slots- og Kulturstyrelsen kontaktes, når arbejdet er udført med henblik på godkendelse af forholdet.

Sagsfremstilling

Dige BD.096.439

I forbindelse med etablering af enkeltrettet cykelsti langs Viborg Hovedvej, beliggende mellem krydset ved Firhøjevej/Hammervej og Sandvadvej er der ansøgt om dispensation til at gennembryde 5,5 meter beskyttet jorddige digenummer BD.096.439, vest for Viborg Hovedvej.

Projektet medfører at 4,19 m af diget permanent fjernes og yderligere 1,39 m midlertidigt påvirkes. Dette er markeret med en blå streg på figur 1. Diget ligger i skellet mellem matr.nr. 4 og 1a Hammergård Hgd., Hammer og er et jorddige. Fotos af diget ses på figur 4.

Museet er blevet hørt og udtaler af diget mellem matr.nr. 1a og 4 af Hammergård Hgd., Hammer, ligger i et skel, som har fået sit nuværende forløb i forbindelse med ændring af tracé for hovedvejen ved dennes udretning og forstærkning ved gennemførelse af den store vejreform. Dette er her sket mens Original-1 matrikelkortet var i brug, hvilket vil sige mellem 1818 og 1863. Diget er sandsynligvis opført umiddelbart i forbindelse med skellets etablering.

Dige BD.101.314

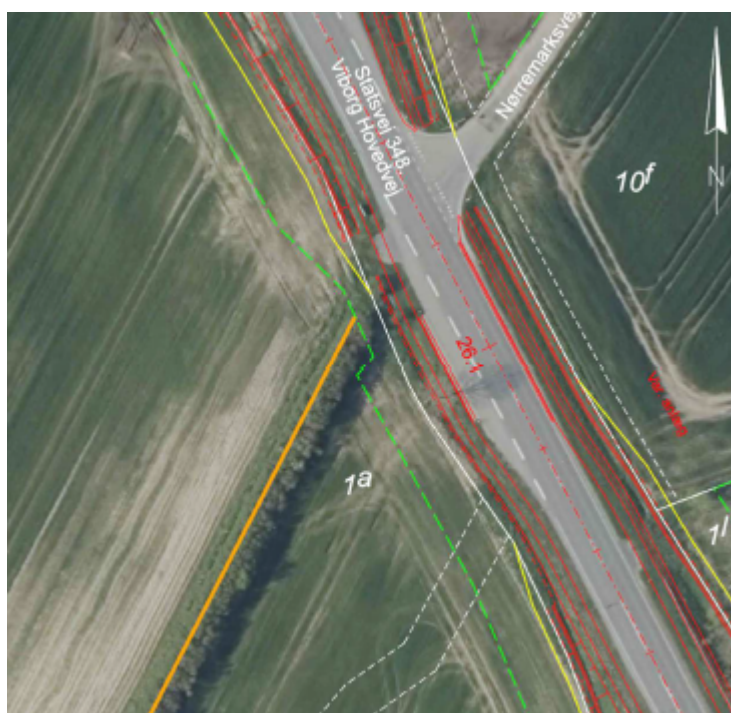
Dige med digenummer BD.101.314 er beliggende på matr.nr. 1a Hammergård Hgd., Hammer og påvirkes ikke af projektet for den del som er registreret som dige. Vejdirektoratet er dog i tvivl om diget reelt fortsætter nogle meter tættere mod vejen, hvor der er buske og træer. Projektet er tilpasset, så det ikke påvirker den udpegede strækning.

Museet er blevet hørt og angående dige på matr.nr. 1a, og vurderer at diget er korrekt registreret. Museet udtaler, at der ikke er noget egentligt dige længere ud mod hovedvejen (ses på reliefkort), og her ses på ældre luftfotos at have været en flittigt benyttet gennemkørsel mellem diget og vejskel. Selv om det oprindelige udpegningskort har diget længere mod nord, så har de faktiske forhold ved digebeskyttelseslovens ikrafttrædelse været som nu, hvorfor forholdet er lovligt. Her kræves altså ingen dispensation, hvis ikke det med orange viste dige berøres (figur 2). Fotos af diget se på figur 5.

Se oversigtskort med placering af begge diger på figur 3.

Figur 1. Kort fra ansøgningsmaterialet. Placering af cykelsti inden for beskyttet dige, BD.096.439. Blå streg er den påvirkede strækning.

Figur 2. Kort fra ansøgningsmaterialet. Placering af cykelsti ved beskyttet dige, BD.101.314.

Figur 3. Oversigtskort. Ortofoto 2024 © Hedensted kommune.

Figur 4. Dige, BD.096.439 set fra vejen.

Figur 5. Dige, BD.101.314 set fra syd.

Lovgivning

Ifølge museumslovens § 29a, stk. 1, må tilstanden af sten- og jorddiger ikke ændres. Der er dog mulighed for, at kommunen kan dispensere fra forbuddet i særlige tilfælde jf. §29j stk. 2.

Bestemmelsen har til formål, at sikre digerne som landskabs- og kulturhistoriske elementer samt at sikre digerne som levesteder og spredningsveje for dyr og planter. Kommunen kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelsen. Med særlige tilfælde skal det forstås, som så væsentlige samfundsmæssige interesser, at de i den konkrete sag vil kunne tilsidesætte de bevaringsinteresser bestemmelsen skal sikre.

Ifølge museumslovens §29o, stk. 3 er det Slots- og Kulturstyrelsen der skal påse, at vilkår i kommunens afgørelser overholdes. Når der er tale om tilladelser til midlertidige gennembrud skal Slots- og Kulturstyrelsen kontaktes, når arbejdet er udført med henblik på godkendelse af forholdet.

Biologiske, landskabelige og kulturhistoriske forhold

Bevoksningen på dige, BD.096.439 er domineret af græsser og har ikke busk- og trævegetation på den pågældende strækning, som ønskes nedlagt. Diget er omgivet af dyrkede marker og anses ikke for at have en særlig botanisk naturværdi. Digets funktion som ledelinje i landskabet har stor værdi som økologiske forbindelse for dyr og planter og er et markant element i landskabet.

Diget er sandsynligvis opført umiddelbart i forbindelse med skellets etablering ved vejreformen i første halvdel af 1800-tallet, og har derfor en vis kulturhistorisk værdi.

Kommuneplan

Der er i kommuneplanen udpeget forslag til cykelstiprøjt i forbindelse med Viborg Hovedvej. Derfor er prøjktet i overensstemmelse med retningslinjerne i kommuneplanen.

Natura 2000 og Bilag IV arter

Der er 820 meter til nærmeste Natura 2000-område som er Store Vandskel, Rørbæk Sø, Tinnel Krat og Holtum Ådal øvre del.

Hedensted Kommune har ikke registreret bilag IV arter i området hvor diget er placeret. Der er udbredelsesområde for bilag IV arter som stor vandsalamander, spidssnudet frø, grøn kølleuldsmed, odder, markfirben, løgfrø og en række flagermus.

Kommunens vurdering

Biologiske, landskabelige og kulturhistoriske forhold

Det vurderes at diget ikke har særlige eller væsentlige biologiske værdier. Sammenholdt med at den nedlagte strækning er minimal i forhold til hele digets længde, og at den nedlagte strækning ligger op til en meget befærdet vej, vurderes den økologiske funktion som ledelinje, at være intakt.

På baggrund af, at den nedlagte strækning er lille i forhold til hele digets længde, og at den er beliggende i den ene ende af diget op mod en vej, vurderes de landskabelige og kulturhistoriske værdier, at blive påvirket minimalt.

Særlige omstændigheder

Særlige omstændigheder gør sig gældende, da der i 2024 er besluttet af forligskredsen til Infrastrukturplanen 2035 af 2021, at afsætte midler til fem cykelstiprøjekter, der kan give mere tryghed og bedre fremkommelighed for cyklister langs statsvejene. Et af de fem

projekter er etablering af cykelstien mellem Tørring og Sandvad. Strækningen er samtidig en del af korridornetværket for supercyklister i Region Midtjylland.

Natura 2000 og Bilag IV arter

På grund af afstanden og projektets karakter vurderes projektet ikke at have indflydelse på Natura 2000 områdernes udpegningsgrundlag.

Markfirben holder bl.a. til på vejskråninger, sten og jorddiger og veldrænedede løse jordtyper med sparsom eller ingen bevoksning. Nærheden til befærdet vej gør ikke den pågældende digestrækning attraktiv for markfirben, derfor vurderes nedlægning af 5,5 meter dige ikke at have nogen betydning for levested for markfirben. De øvrige arter favoriserer ikke diger. Da den nedlagte strækning ikke er bevokset, vil strækningen heller ikke have funktion som ledelinje for flagermus.

Hedensted Kommune vurderer, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV.

På baggrund af ovenstående vurderer Hedensted kommune samlet set, at der kan gives dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning m.v.

Der kan klages over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Afgørelsen vil blive offentlig bekendtgjort på [Hedensted Kommunes hjemmeside](#).

Klagefristen udløber fire uger efter afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen har været offentlig bekendtgjort, regnes fristen fra bekendtgørelsen. Klagen skal således være indgivet i **Klageportalen** og klager skal have godkendt og betalt gebyr eller bestilt en faktura i Klageportalen, senest den **23.10.2025**.

Klageportalen finder du via [Nævnenes Hus](#), [Borger.dk](#) eller [Virksomhedsregisteret](#). Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Hedensted Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på omkring 900,- kr. for borgere og omkring 1.800,- kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Hedensted Kommune. Hedensted Kommune sender klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen, hvis afgørelsen fastholdes. Du får besked om videresendelsen.

Hvis du sender din klage uden om Klageportalen, afviser Miljø- og Fødevareklagenævnet din klage, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmod-

ning til Hedensted Kommune. Hedensted Kommune videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på [Nævnenes Hus](#).

Vær opmærksom på, at en rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt eller annonceret.

I øvrigt

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Tilladelsen fritager ikke for at søge om tilladelse efter anden nødvendig lovgivning.

Hvis du er i tvivl om noget i denne tilladelse, er du velkommen til at ringe hertil på telefonnummer +4579755628.

Med venlig hilsen

Lene Kofoed
Biolog

Kopi til: (med digital post)

Danmarks Naturfredningsforening
Friluftsrådet
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening, Sydøstjylland
VejleMuseerne
Glud Museum
Dansk Botanisk Forening
Slots- og Kulturstyrelsen
Lodsejere til matr. nr. 1a og 4 Hammergård Hgd., Hammer